

Zaaibedbereiding op klei begint in het najaar!

Voor al op zwaardere kleigronden zijn er dit jaar veel problemen geweest met de opkomst van de bieten. Door de matige kwaliteit van de zaaibedden en het uitblijven van regen in de eerste vier tot zes weken na het zaaien, kwamen veel bietenzaden droog te liggen. Meerwassigheid en opbrengstverlies waren hiervan het gevolg. De kwaliteit van het zaaibed is te verbeteren door al in het najaar te zorgen voor een goede vlakligging van de grond. Ook groenbemesters en bekalking bevorderen de kwaliteit van het zaaibed.

Een goed zaaibed heeft een ongeveer 3 cm dikke losse toplaag op een vlakke, stevige en vochtige ondergrond. Dit biedt de mogelijkheid om alle bietenzaadjes vlot, goed en gelijkmatig op te laten komen.

Op veel zwaardere kleigronden (boven circa 20% lutum) lukte het in 2007 niet om aan deze voorwaarden te voldoen. De losse toplaag was dit voorjaar te dik en/of de ondergrond was niet vlak, waardoor veel zaadjes droog kwamen te liggen. Als er kort na het zaaien voldoende neerslag valt, is dat doorgaans niet zo erg. Als het echter na het zaaien lang droog blijft, zoals in 2007, dan kiemen de droog liggende zaden pas na voldoende regen. Meerwassigheid en opbrengstverlies door een kortere groeiperiode van de laat gekiemde zaden zijn het gevolg. De problemen waren te wijten aan de matige structuur van de grond, vooral door het uitblijven van vorst in de winter. Hierdoor was de grond slecht bewerkbaar en waren vaak meerdere bewerkingen

nodig. Daarnaast waren geploegde percelen vaak niet vlak genoeg om een egaal dunne, losse toplaag op een vlakke, vochtige ondergrond te realiseren. De natuur heeft weliswaar invloed op de kwaliteit van het zaaibed, toch zijn er een aantal mogelijkheden om op zwaardere kleigrond de kans op een goede, snelle en gelijkmatige veldopkomst te vergroten.

Ploegsneden egaliseren

Vlak ploegwerk onder droge (bodem)omstandigheden is belangrijk voor een goed zaaibed in het volgende voorjaar. Het is echter bijna niet mogelijk om het land met alleen ploegen goed vlak te krijgen. Een extra werktuig achter de ploeg koppelen, dat met messen of schijven de ploegsneden egaliseert, biedt die mogelijkheid wel. Ploegsneden egaliseren kan ook direct na het ploegen in een aparte werkgang, bijvoorbeeld met een cultivator of een rotorkoep. Egaliseren kan ook als de bovengrond bevroren is. Echter, niet elke winter krijgt men die kans.

Door de ploegsneden te egaliseren kan men in het voorjaar vaak met één werkgang minder een kwalitatief goed zaaibed maken. Als de toplaag in de winter goed verweert, kan men zelfs zonder een zaaibedbereiding in het voorjaar de bieten direct inzaaien!

Spitten

De huidige spitmachines zijn zeer goed in staat om vlak spitwerk te leveren. Vooral als er veel en diepe oogstsporen door het perceel lopen, is het met een spitmachine gemakkelijker om het land vlak te krijgen dan met een ploeg. Door na de teelt van aardappelen te spitten in plaats van te ploegen, verhoogt men de bevroeringskans van de verliesknollen. Onderzoek op kleigrond van circa 35% lutum (circa 50% slib) heeft aangetoond dat het voor de opbrengst van de bieten niet uitmaakt of er gespit of geploegd wordt.

Perceel zware klei (circa 45% lutum) in najaar 2006 geploegd en direct daarna twee keer bewerkt met een rotorkoep. De bieten zijn in 2007 zonder grondbewerking ingezaaid. De veldopkomst was op dit perceel relatief goed.

De zaaibedbereiding begint met zo vlak mogelijk ploegwerk onder gunstige omstandigheden. (Foto: Leen Naaktgeboren)

Cultivateren

Sommige telers op kleigrond voeren de hoofdgrondbewerking na de teelt van consumptieaardappelen uit met een cultivator. De belangrijkste reden hiervoor is dat men de kans op (veel) aardappelopslag in de bieten aanzienlijk beperkt. Met een cultivator is het goed mogelijk om het land vlak de winter in te laten gaan. Vervanging van de ploeg door een cultivator heeft geen nadelige invloed op de opbrengst van de bieten, mits de volledige bouwvoor eerst wordt losgemaakt met een woelpoot.

Structuur verbeteren

De structuur van de bouwvoor op kleigrond wordt in belangrijke mate bepaald door het al dan niet optreden van vorst in de winter. Het uitblijven van vorst in de afgelopen winter was dan ook een belangrijke oorzaak van de matige bodemstructuur in het voorjaar. Omdat vorst in de winter steeds schaarser lijkt te worden, neemt het belang van structuurverbeterende maatregelen toe. Hiertoe behoren de teelt van een groenbemester en bekalken.

Een goed geslaagde groenbemester doorwortelt de bouwvoor intensief en levert veel organische stof. De structuur van de bouwvoor en daarmee ook de bewerk-

11 oktober: praktijkdag suikerbieten

*Een efficiëntere bietenteelt (opbrengstverhoging en lagere kosten) is noodzakelijk door de hervorming van de EU-suikermarkt. Reden voor DLV Plant, IRS en Proefboerderij Rusthoeve om de handen ineen te slaan voor een **Praktijkdag Rendementsverbetering Suikerbieten**. Deze vindt op 11 oktober aanstaande plaats op Proefboerderij Rusthoeve in Colijnsplaat. Het is een regionale dag met een landelijke uitstraling voor bietentelers en loonwerkers. Hoofdsponsor is Suiker Unie en ook ZLTO en Rabobank steunen de praktijkdag.*

Vier thema's komen uitgebreid aan bod:

1. *Verbetering koppen van bieten (demonstratie, zie ook artikel en kader op bladzijde 13);*
2. *Aaltjes/gele necrose (onderzoek en demonstratie);*
3. *Bladschimmels (demonstratie) + diagnostiek (telers kunnen eigen bietenmateriaal meebrengen);*
4. *Bodembeheer (demonstratie).*

Het programma is 's ochtends en 's middags hetzelfde en begint om respectievelijk 8:30 en 13:00 uur. Zie de IRS-site voor de laatste informatie: www.irs.nl/pagina.asp?p=1512.

baarheid in het voorjaar kunnen hierdoor aanzienlijk verbeteren. Dit kan betekenen dat met minder bewerkingen een beter zaaibed gerealiseerd kan worden. In het algemeen zijn bladrammenas en gele mosterd de geschiktste groenbemers voor suikerbieten.

Bekalking bevordert op kleigronden de stabiliteit van de kleideeltjes, waardoor deze minder gevoelig worden voor slechte

weersomstandigheden in de winter. Dit is vooral belangrijk op oudere kleigronden met een laag gehalte aan koolzure kalk (circa 2% of lager). Betacal is één van de weinige gangbare kalkmeststoffen die op kleigrond goed oplost en dus een structuurverbeterende werking heeft.

Peter Wilting